

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Strasbourg, 17.12.2019
COM(2019) 652 final

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

az euróövezet gazdaságpolitikájáról

{SWD(2019) 631 final}

A TANÁCS AJÁNLÁSA

az euróövezet gazdaságpolitikájáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 136. cikkére, összefüggésben annak 121. cikke (2) bekezdésével,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre² és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

- (1) Az euróövezet gazdasága tovább bővül, növekedési kilátásait azonban egymással összefüggő kockázatok és távlati bizonytalanságok övezik. Emellett fennáll a veszélye annak, hogy a termelékenységi pangás és a népesség elöregedése miatt tartósan alacsony marad a növekedés és az infláció. Miközben a kibocsátási rés 2017 óta pozitívvá vált, és 2018-ban a potenciális GDP 0,7 %-át tette ki, a potenciális növekedés várhatóan a válság előtti szint alatt marad³. A maginfláció 2018-ban az 1–1,5 %-os tartományban maradt, és az előrejelzések szerint 2019-ben, 2020-ban és 2021-ben is mintegy 1,5 %-on marad. A munkaerőpiaci mutatók – bár lassabb ütemben – tovább javulnak, jóllehet a foglalkoztatás növekedése az előrejelzések szerint tovább lassul, és a munkahelyek minősége továbbra is kihívást jelent. A nominális bérnövekedés stabilizálódott: 2018-ban mintegy 2,25 %-ot ért el, miután több éven keresztül 2,0 % alatt maradt; az előrejelzések szerint 2019-ben kb. 2,5 %-os lesz, majd 2020–2021-ben ismét visszaesik a 2,25 %-os szintre. A kedvező munkaerőpiaci feltételek ellenére a reálbérek csak lassú ütemben növekedtek és továbbra is alacsonyak – 2018-ban és 2019-ben a reálbér-növekedés 1 % alatt volt, míg 2020-ra 0,7 %-ot, 2021-re pedig 0,8 %-ot jeleznek előre. Az euróövezet folyófizetésimérleg-többlete az előrejelzések szerint csökkenni fog. A hiánnyal rendelkező tagállamok csökkentették vagy megfordították folyófizetésimérleg-hiányukat, bár még mindig jelentős negatív nettó nemzetközi befektetési pozíciót

¹ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

² HL L 306., 2011.11.23., 25. o.

³ Az ebben a dokumentumban szereplő valamennyi előre jelzett számadat az Európai Bizottság 2019. őszi előrejelzéséből származik.

könyvelnek el⁴. Ugyanakkor egyes tagállamok továbbra is tartósan magas folyófizetésimérleg-többlettel rendelkeznek, és így továbbra is növelik nettó nemzetközi befektetési pozíciójukat (NIIP). Az euróövezet folyó fizetési mérlegének dinamikáját befolyásolja a gyengülő külső kereslet, különösen az exportorientált, magas folyófizetésimérleg-többlettel rendelkező tagállamok esetében, amelyek nagymértékben függnek a külföldi exportkereslettől.

- (2) A növekedési potenciál növelése és ezzel egyidejűleg a környezeti és társadalmi fenntarthatóság biztosítása, valamint az euróövezeti tagállamok közötti reálkonvergencia előmozdítása érdekében a fenntartható növekedést ösztönző strukturális reformokra, valamint a termelékenység növelését célzó tárgyi és immateriális tőkébe való beruházásokra van szükség. Ez különösen azokat a tagállamokat segítené, amelyek növekedési potenciálja egyértelműen elmarad az euróövezeti átlagtól. Azt is segítené megelőzni, hogy az euróövezet gazdaságát huzamosabb ideig jellemezze az alacsony potenciális növekedés és termelékenység, az alacsony árinfláció és bérnövekedés, valamint a növekvő egyenlőtlenség. A reformok és a beruházások továbbra is kulcsfontosságúak annak biztosításához, hogy az euróövezet újra növekedésbe lendüljön, megbirkózzon a közép- és hosszú távon jelentkező – többek között a romló demográfiai helyzetből is fakadó – erősebb nyomással, könnyebb legyen a gazdaság fenntarthatóvá alakítása, és ezáltal az euróövezet és tagállamai elérhessék az ENSZ fenntartható fejlődési céljait.
- (3) Az éghajlatváltozás – amely a világgazdaságot, a pénzügyi rendszereket és a társadalmakat jelenleg fenyegető egyik legnagyobb rendszerszintű kockázat – egyre jobban érezteti gazdasági hatását. Az éghajlatváltozás és tágabb értelemben a környezetkárosodás egyre nagyobb kockázatokat teremt a világgazdaság számára, és ezek hatással lesznek társadalmaink legsérülékenyebb rétegeire. Megfelelő kísérő intézkedések hiányában mindez negatív következményekkel járhat gazdaságaink ellenálló képességére, az inkluzivitásra és a hosszú távú növekedési potenciálra nézve. Ezzel összefüggésben alapvetően beruházásokra, illetve a fenntartható gazdaságra való rendezett átállás szabályozási és pénzügyi feltételeinek megteremtésére lenne szükség. A környezeti és éghajlati kihívások, amennyiben megfelelő módon kezelik őket, egyben lehetőséget kínálnak arra, hogy az európai gazdaságnak új lendületet adjunk a fenntartható fejlődés irányába. Ennek jegyében a Bizottság előterjesztette Európa növekedési stratégiáját, az európai zöld megállapodást, amelynek keretében az első európai éghajlat-politikai jogszabály jogi kötelezettségként fogja előírni a 2050-ig elérendő klímasemlegességi célt. Ugyanakkor a zöld átalakulásnak figyelembe kell vennie a társadalom különböző részeire gyakorolt hatást. A fenntartható gazdaságra való átállást elősegítő beruházásoknak a készségekbe való beruházással és a pályamódosítás támogatásával kell párosulnia annak biztosítása érdekében, hogy minden polgár élvezhesse a technológiai változás előnyeit, különös tekintettel a digitális és zöld átalakulás terén lemaradt ágazatokra és régiókra.
- (4) A köz- és magánforrásoknak a zöld és digitális átalakulásba való beruházás céljából történő mozgósítása rövid távon segítheti a növekedés fenntartását, és hozzájárulhat a gazdaságaink előtt álló hosszú távú kihívások kezeléséhez. Jóllehet a digitális forradalom lehetőségeket teremthet a termelékenység, a növekedés és a munkahelyteremtés terén, ugyanakkor kihívásokhoz is vezethet, különösen a kevésbé

⁴

Európai Bizottság (2019), A riasztási mechanizmus keretében készült 2020. évi jelentés, COM(2019) 651 final.

képzett munkavállalókat illetően, akik nem rendelkeznek az új technológiákkal való munkavégzéshez szükséges készségekkel. A konvergenciára és a makrogazdasági stabilitásra nézve jelentős kockázatot jelenthet, hogy az euróövezeti tagállamok eltérő gyorsasággal hajtják végre a digitális gazdaságra való átállást. Ezt erősíthetik az erős agglomerációs hatások, amelyek gyakran kedveznek a nagyvárosoknak, valamint az, hogy a digitális technológiák területén gyakran érvényesül „a győztes mindent visz” elve, ami növelheti az egyenlőtlenséget és negatív hatással lehet a konvergenciára. A beruházásoknak a kutatás és az innováció ösztönzésére, valamint az innovációnak a teljes gazdaságon belüli szélesebb körű terjesztésére kell irányulniuk.

- (5) A növekedés támogatásához és az olyan hosszú távú kihívásokra való reagáláshoz, mint az éghajlatváltozás és a technológiai átalakulás, euróövezeti szinten a beruházási stratégia jobb összehangolására és ambiciózusabb reformokra lenne szükség. Az euróövezeti tagállamok reform- és beruházási csomagjainak végrehajtásához a konvergenciát és versenyképességet szolgáló költségvetési eszköz nyújthatna pénzügyi támogatást, amelyet bele kell foglalni a reformtámogató programba. Az InvestEU-nak, amely a fenntartható beruházási tervhez is hozzá fog járulni, az is célja, hogy legalább 650 milliárd EUR összegű új beruházást mozgósítson az innováció és a munkahelyteremtés további előmozdítása érdekében az EU-ban, többek között a fenntartható infrastruktúra finanszírozása révén. A kohéziós politikai alapok, amelyek kulcsfontosságú szerepet játszanak régióink és vidéki térségeink támogatásában, a fenntartható fejlődés előmozdítása révén szintén szerepet játszanak az éghajlatvédelmi és technológiai átállásban. Az Európai Beruházási Bank, amely teljes finanszírozásának 25 %-át már most is az éghajlatváltozással kapcsolatos beruházásokra fordítja, bejelentette szándékát ennek az aránynak a megduplázására. Az Unió fenntarthatósági célkitűzéseinek eléréséhez lényeges lenne olyan nemzeti és szubnacionális szintű beruházási projektek végrehajtása, amelyek kiterjednek az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra és az éghajlatváltozás mérséklésére, az energetikai átalakulásra, a dekarbonizációra, illetve a körforgásos gazdaságra. A hálózatos iparágakba és infrastruktúrába történő beruházások javíthatják az euróövezet versenyképességét, és elősegíthetik a fenntarthatóbb közlekedésre való átállást. Emellett az olyan immateriális javakba való beruházások, mint a kutatás-fejlesztés és a készségek, kulcsfontosságúak lennének ahhoz, hogy felkészítsük az euróövezet munkaerőpiacát az előttünk álló kihívásokra.
- (6) Az elmúlt években a gazdasági fellendülés nem egyformán érezte hatását a tagállamokban, illetve az egyes régiók és országok között. Míg a rendelkezésre álló jövedelem szintje a közelmúltban emelkedett, több euróövezeti tagállamban továbbra sem éri el a válság előtti szintet. A szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek száma a legtöbb tagállamban csökken, és jelenleg 5 millióval kevesebb a 2012. évi csúcsnál, de az euróövezetben továbbra is meghaladja a 2008. évi szintet. A fokozott eltérések időszakát követően egyes tagállamok az elmúlt néhány évben közeledtek az egy főre jutó GDP tekintetében legjobban teljesítő országok felé. Mindazonáltal az elmúlt évtizedben, ha lassan is, de a legmagasabb jövedelműek jövedelemaránya nőtt, és továbbra is jelentős eltérések mutatkoznak a tagállamok között. A tagállamokon belüli és a tagállamok közötti felzárkózás előmozdítása érdekében fontos lenne az olyan szakpolitikák előmozdítása, amelyek mind a hatékonyság, mind a méltányosság növelését célozzák, a fenntartható fejlődési célokkal összhangban. Ezeknek köszönhetően jobb makrogazdasági

eredmények érhetők el, amelyek a társadalom egészében igazságosabban megoszló előnyökkel járnak, és hozzájárulnak az euróövezet kohéziójának fokozásához is.

- (7) A stabil, inkluzív és fenntartható gazdasági növekedés biztosításához, valamint a tartósan alacsony infláció, a romló kilátások és a hosszú távú növekedéssel kapcsolatos kockázatok hatékony kezeléséhez elengedhetetlen az euróövezet makrogazdasági politikai kombinációjának következetessége és egyensúlya, beleértve a monetáris, költségvetési és strukturális politikákat is. Az Európai Központi Bank a középtávú inflációs cél közelítése érdekében laza monetáris politikát folytat, a növekedés és a munkahelyteremtés egyidejű támogatásával. A költségvetési politikának ki kell egészítenie a monetáris politikai irányvonalat, ahogyan a különböző ágazatokat érintő strukturális reformoknak is, beleértve azokat is, amelyek a gazdasági és monetáris unió (GMU) kiteljesítéséhez szükségesek.
- (8) A nemzeti költségvetési politikáknak a Stabilitási és Növekedési Paktum maradéktalan tiszteletben tartásával – a rendelkezésre álló költségvetési mozgástér és az országok közötti továbbgyűrűző hatások figyelembevételével – történő összehangolása támogatja a GMU megfelelő működését. 2020-ban és 2021-ben az euróövezet költségvetési irányvonala várhatóan a nagyjából semleges és az enyhén expanzív szint között alakul. Ugyanakkor a tagállamok költségvetési mozgásterének fényében a nemzeti költségvetési politikák továbbra sem eléggé differenciáltak. A nagy adósságállománnyal rendelkező tagállamok által folytatott prudens költségvetési politika csökkenő pályára állítja az adósságrátát, mérsékli a sokkhatásokkal szembeni sérülékenységet, és egy gazdasági visszaesés esetére lehetővé teszi az automatikus stabilizációs mechanizmusok működésbe lépését. Másrészt a kedvező költségvetési helyzetben lévő tagállamokban a beruházások és egyéb produktív kiadások további élénkítése rövid és középtávon támogatná a növekedést, ugyanakkor hozzájárulna az euróövezeti gazdaság egyensúlyának helyreállításához is. Romló kilátások esetén a növekedés rövid távú fenntartásához fontos, hogy összesített szinten a produktív kiadásokra összpontosító, támogató költségvetési irányvonalat kövessünk, miközben szakpolitikáink teljes mértékben tiszteletben tartják a Stabilitási és Növekedési Paktumot, figyelembe véve az országspecifikus körülményeket és a lehető legnagyobb mértékben elkerülve a prociklikusságot.
- (9) A költségvetési strukturális reformok továbbra is kulcsfontosságúak a költségvetés fenntarthatóságának javítása, a növekedési potenciál erősítése és visszaesés esetén a hatékony költségvetési politikák biztosítása szempontjából. A jól működő nemzeti költségvetési keretek, a kiadások jól irányított felülvizsgálatával, valamint a hatékony és átlátható közbeszerzéssel együtt javíthatják a közkiadások hatékonyságát és eredményességét, továbbá a költségvetési politikák hitelességét. A nemzeti költségvetések összetételének javításával mind a bevételi, mind a kiadási oldalon – beleértve a források beruházások felé történő átcsoportosítását állami beruházási stratégiák kialakítása révén – fokozhatnánk az állami költségvetések növekedésre gyakorolt hatását, növelhetnénk a termelékenységet és elkezdhetnénk a zöld és digitális gazdaság legsürgetőbb hosszú távú kihívásainak kezelését. Az adórendszerek egyszerűsítése és korszerűsítése, valamint az adócsalás, az adókijátszás és az adókikerülés kezelése – nevezetesen az agresszív adótervezés elleni intézkedések révén – elengedhetetlen ahhoz, hogy az adórendszerek hatékonyabbá és méltányosabbá váljanak. A mobil erőforrások euróövezeten belüli mozgásának könnyedsége növeli az adóverseny lehetőségét. Ezért elengedhetetlen a tagállamok közötti koordináció a nyereségátcsoportosítás, a túlzott adóverseny és a

társasági adózás terén tapasztalható általános negatív verseny kezeléséhez. A közös összevont társaságiadó-alapról szóló megállapodás, valamint az országok közötti nyereségfelosztás felülvizsgálatáról és a minimális tényleges adóztatás biztosításáról szóló megállapodás alapvető fontosságú lenne e törekvés eléréséhez. Az adóterhek az euróövezetben viszonylag magasak, és főként a munkát terhelik, az ingatlan- vagy környezetvédelmi adók pedig csak az adóbevételek nagyon kis részét teszik ki. A két utóbbi azonban a növekedés, illetve a munkaerő-kínálat és -kereslet szempontjából kevesebb káros hatással is megvalósítható, és a fogyasztók és a termelők környezetbarátabb magatartásának ösztönzésével hozzájárulhat a fenntartható növekedéshez. Az adózás során nagyobb figyelmet kellene fordítani az éghajlati dimenzióra, és következetesebben kellene kezelni a kibocsátásokat és a kibocsátáshelyezést. Ezért a zöld gazdaságra való átállás elősegítése érdekében a Bizottság javaslatot tesz a környezetvédelmi kötelezettségvállalásokhoz vezető költségvetési politikák előmozdítására és az energiaadó-irányelv felülvizsgálatára, valamint egy, az importált fogyasztási cikkek karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmusra, amennyiben erre a CO₂-kibocsátás-áthelyezés elkerülése és a harmadik országbeli vállalkozásokkal való egyenlő versenyfeltételek fenntartása érdekében szükség van.

- (10) Az euróövezeti tagállamok rezilienciája szempontjából fontosak azok a strukturális és intézményi reformok, amelyek fokozzák a versenyt a termékipiacokon, előmozdítják az erőforrás-hatékonyságot, javítják az üzleti környezetet és a közigazgatás minőségét, [ideértve az igazságszolgáltatási rendszerek hatékonyságát is](#). A reziliens gazdasági struktúrák megakadályozzák, hogy a sokkok jelentős és tartós hatást gyakoroljanak a jövedelmekre és a munkaerő-kínálatra, megkönnyíthetik a költségvetési és monetáris politika működését, és mérsékelhetik a különbségeket – különösen visszaesés esetén –, kedvezőbb feltételeket teremtve a fenntartható és inkluzív növekedéshez. A strukturális – különösen az országspecifikus ajánlásokban előírt – reformok hatékonyabb koordinációja és végrehajtása pozitív továbbgyűrűző hatásokat idézhet elő a tagállamok között. E tekintetben a nemzeti versenyképességi testületek fontos szerepet játszhatnak a reformok iránti elkötelezettség fokozásában és a végrehajtás javításában. Reformokra van szükség az olyan hosszú távú kihívások kezeléséhez is, mint az éghajlatvédelmi átállás és a technológiai átalakulás. Az egységes piaci integráció elmélyítése, amely a növekedés és a tagállamok közötti konvergencia egyik fő motorjának bizonyult, szintén ösztönzőleg hathat a termelékenység növekedésére.
- (11) A szociális jogok európai pillére húsz kulcsfontosságú elvet határoz meg a munkaerőpiaci esélyegyenlőség és a munkavállalási jog, a tisztességes munkafeltételek, valamint a szociális védelem és a társadalmi befogadás előmozdítása céljából. E pillér iránytűként szolgál a munka- és életkörülmények terén történő felzárkózáshoz. Az erősebb és inkluzívabb gazdaságok és társadalmak ugyanakkor erősíthetik az Unió és az euróövezet rezilienciáját. A zöld és digitális gazdaságra való igazságos és méltányos átálláshoz szintén fontosak a készségfejlesztésre, a pályamódosításra és a hatékonyabb szociális védelemre irányuló reformok és beruházások. A felzárkózás előmozdítása érdekében a pillért a vonatkozó hatáskörök kellő figyelembevételével minden szinten, teljes körűen végre kell hajtani.
- (12) A munkaerőpiaci részvételt növelő, a minőségi munkahelyteremtést elősegítő, a sikeres munkaerőpiaci átmenetet támogató, a szegmentációt csökkentő és a szociális párbeszédet előmozdító reformok ösztönzőleg hathatnak az inkluzív növekedésre,

javíthatják a gazdasági ellenálló képességet és az automatikus stabilizációt, csökkenthetik az egyenlőtlenségeket, valamint kezelhetik a szegénységgel és a társadalmi kirekesztődéssel összefüggő problémákat. A pályamódosításhoz nyújtott személyre szabott támogatás, a képzés és az átképzés kulcsfontosságú az álláskeresőket mielőbbi visszailleszkedésének előmozdításához. A magas színvonalú oktatáshoz és képzéshez az egész élet során biztosított hozzáférés megfelelő beruházásokat tesz szükségessé a humán tőke és a készségek javítása érdekében, a digitális és zöld átalakulás fényében is. Ez közép- és hosszú távon hozzájárul a foglalkoztathatóság, a termelékenység, az innovációs kapacitás és a bérek javításához, növelve az euróövezet rezilienciáját. A foglalkoztatásvédelmi jogszabályoknak méltányos és tisztességes munkakörülményeket kell biztosítaniuk valamennyi munkavállaló számára, különös tekintettel az újonnan megjelenő atipikus foglalkoztatási formákra, amelyek új lehetőségeket teremtenek, de ugyanakkor – a munkahelybiztonság és a szociális védelem tekintetében – kihívásokat is jelentenek. A megfelelő jövedelem és a minőségi szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása szempontjából szintén döntő fontosságúak a hatékony és fenntartható szociális védelmi rendszerek. A nyugdíjreformok, valamint a munka és a magánélet közötti egyensúlyra irányuló intézkedések ugyancsak kulcsfontosságúak a munkaerőpiaci részvétel ösztönzése szempontjából, mivel biztosítják az európai jóléti rendszerek hosszú távú fenntarthatóságát. Hasznos lenne, ha a munkát terhelő adókról való súlypontát helyezés során a tagállamok különös figyelmet fordítanának az alacsony jövedelmekre és a második keresőkre. A szociális partnerek foglalkoztatási, szociális és gazdasági reformokba történő bevonása alapvető fontosságú a felelősségvállalás erősítése és a reformok végrehajtásának támogatása szempontjából.

- (13) Noha az euróövezeti pénzügyi szektor szilárdsága növekedett a válság óta, vannak még kezelésre szoruló problémák. Számos országban továbbra is magas a vállalatok és a háztartások adósságállománya, és a nemzeti adórendszerek továbbra is az eladósodást ösztönzik. A banki üzleti modellek kiigazításának szükségessége, az alacsony kamatlábbal jellemezhető környezet és az egyéb finanszírozási formák terjedéséből adódó, egyre kiélezettebb verseny változatlanul nyomást gyakorol a bankok versenyképességére. Folyamatos előrelépés volt megfigyelhető a kockázatsökkentés területén; különösen a nemteljesítő hitelek aránya csökkent. Mindazonáltal azokon a területeken, ahol a nemteljesítő hitelek aránya még mindig meglehetősen magas, további folyamatos erőfeszítésekre van szükség, és valamennyi tagállamnak megfelelő politikákat kell életbe léptetnie a nemteljesítő hitelek felhalmozódásának megelőzése érdekében. 2018 márciusában a Bizottság a fennmaradó nemteljesítő hitelek kezelésének megkönnyítését és jövőbeli felhalmozódásuk elkerülését célzó kockázatsökkentési csomagot terjesztett elő. A nemteljesítő hitelekre vonatkozó jogalkotási intézkedések részeként 2019 áprilisában rendeletet⁵ fogadtak el, amely egy „kötelező prudenciális óvintézkedést” vezet be annak megakadályozása érdekében, hogy a jövőbeli nemteljesítő hitelekre túl kevés céltartalékot képezzenek; a nemteljesítő hitelek kérdésének kezelése terén azonban további előrelépésre van szükség, különösen a nemteljesítő hitelek másodlagos piacairól szóló irányelvtervezet tekintetében. Amint az a pénzmosás elleni

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/630 rendelete (2019. április 17.) az 575/2013/EU rendeletnek a nemteljesítő kitétségekre vonatkozó minimális veszteségfedezet tekintetében történő módosításáról (HL L 111., 2019.4.25., 4. o.).

küzdelemről szóló, 2019 júliusában közzétett bizottsági jelentésekben⁶ is szerepel, a feltárt strukturális hiányosságok kezelése érdekében az Unióban átfogóbb megközelítésre van szükség a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelem terén. Ez különösen a szabályok hatékonyabb érvényesítését és a felügyelet javítását teszi szükségessé, egységesebb uniós fellépés révén.

- (14) Előrelépés történt a bankunió létrehozása terén – többek között az Egységes Szanalási Alap közös védőhálójának működőképessé tételéről szóló megállapodás révén –, de a folyamat még nem zárult le. Az európai betétbiztosítási rendszer (EDIS) létrehozására irányuló politikai tárgyalások szakmai előkészítése egy újonnan létrehozott magas szintű munkacsoport feladata. Ezt a munkát be kell fejezni, tekintettel arra, hogy az európai betétbiztosítási rendszer jelentős szerepet tölt be a stabilan működő bankunió szempontjából és a GMU tágabb struktúráján belül, ami az európai bankszektor stabilitását és hatékonyságát előmozdító összes releváns elem kezelését szükségessé teszi. Végül, a Bizottság a tőkepiaci unió keretében bejelentett valamennyi intézkedést megvalósította. Mindazonáltal néha hiányzott a kézzelfogható támogatás bizonyos jogalkotási javaslatok mögül, és a tőkepiaci unió létrehozása előtt álló jogi, adóügyi és szabályozási akadályok felszámolásához fokozott erőfeszítésekre van szükség, különösen a finanszírozáshoz való hozzáférésre, a fizetéseképtelenségre, a felügyeletre és az adózási eltérésekre vonatkozó szabályok tekintetében, valamint a hatékonyabb uniós felügyelet elérése érdekében. A bankok és az állam közötti visszacsatolási spirál kezelése érdekében a nemzeti államkötvénypiacok szerepét és működését is értékelni kell.
- (15) A GMU struktúrájának megerősítéséhez elengedhetetlen a 2019. decemberi euróövezeti csúcstalálkozón elfogadott nyilatkozatban kiemelt feladatként meghatározott intézkedések végrehajtása, és emellett a GMU kiteljesítése felé vezető további lépéseket meghatározó bizottsági javaslatok végrehajtása is. „Az európai gazdasági és monetáris unió elmélyítése: az öt elnök jelentése óta eltelt négy év eredményeinek áttekintése” című 2019. júniusi közlemény ismerteti a jelenlegi helyzetet, és felvázolja azokat a területeket, amelyekre a reformtörekvéseknek rövid és középtávon összpontosulniuk kell. Némi előrelépés történt a gazdasági uniót illetően: politikai megállapodás született az euróövezeti konvergenciát és versenyképességet szolgáló költségvetési eszközről. Folyamatban vannak az Európai Stabilitási Mechanizmus (ESM) eszköztárának javításáról és a mechanizmust létrehozó szerződés felülvizsgálatáról szóló megbeszélések. Mindazonáltal a Tanácsban nem folyt vita sem az euróövezet költségvetési stabilizációs funkciójáról, sem pedig az euróövezet irányításának reformjáról. A Bizottság javaslatot kíván tenni egy európai munkanélküli-járadék viszontbiztosítási rendszer létrehozására annak érdekében, hogy gazdasági sokkok esetén a polgárok nagyobb védelmet élvezzenek.
- (16) A GMU kiteljesítése a makrogazdasági eredmények javulását eredményezné. A hiányos GMU akadályozza a pénzügyi integrációt. Ez korlátozza az inkluzív, termelékeny, fenntartható és stabil gazdaság előmozdításához égetően szükséges beruházások finanszírozási lehetőségeit. A hiányos GMU hátráltatja a monetáris transzmissziós mechanizmus működését az euróövezetben, és akadályozza Európát abban, hogy meghatározza saját gazdasági sorsát. Ezen túlmenően a központi költségvetési stabilizációs funkció hiánya jelentősen gyengíti az euróövezet

⁶ A Bizottság COM (2019) 360 final közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak (2019. július 24.): A pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelem uniós keretének jobb végrehajtása felé.

anticiklikus közös fiskális eszközrendszerét. Emellett a kormányközi megoldások felé való elmozdulást nem kísérte megfelelő uniós szintű elszámoltathatóság. Ezért az euróövezeti szervek irányításának tökéletesítése alapvető fontosságú lenne a demokratikus elszámoltathatóság javítása szempontjából. A GMU megerősítése kulcsfontosságú Európa globális befolyásának javítása, az euró nemzetközi szerepének fokozása és a nyitott, többoldalú és szabályokon alapuló globális gazdasághoz való hozzájárulás érdekében. Fontos, hogy e kérdések megvitatására az euróövezeten kívüli tagállamokkal szemben nyitott és általuk átlátható módon kerüljön sor, maradéktalanul tiszteletben tartva az Unió belső piacát.

AJÁNLJA, hogy az euróövezeti tagállamok a 2020–2021 közötti időszakban – egyénileg és az eurócsoporton belül kollektíven – hozzák meg a következő intézkedéseket:

1. A folyófizetésimérleg-hiánnyal vagy magas külső adósságállománnyal rendelkező euróövezeti tagállamok hajtsanak végre reformokat a versenyképesség fokozása és a külső adósság csökkentése érdekében. A nagy folyófizetésimérleg-többlettel rendelkező euróövezeti tagállamok erősítsék meg a bérnövekedést támogató feltételeket a szociális partnerek szerepének tiszteletben tartása mellett, valamint hajtsanak végre a köz- és magánberuházásokat ösztönző intézkedéseket. Valamennyi tagállam lendítse fel a termelékenységet az üzleti környezet és az intézmények minőségének javítása révén, és erősítse meg a gazdaság ellenálló képességét az áru- és szolgáltatáspiacok működésének javítása által és különösen az egységes piac elmélyítésével. Támogassák a versenyképes, zöld és digitális gazdaságra való méltányos és inkluzív átállást tárgyi és immateriális köz- és magánberuházások révén.
2. A magas adósságsszinttel rendelkező tagállamok folytassanak prudens szakpolitikákat annak érdekében, hogy az államadósságot hitelt érdemlően tartósan csökkenő pályára állítsák. A kedvező költségvetési pozícióval rendelkező tagállamok mozgásterüket használják a magas színvonalú beruházások további fellendítésére. Romló kilátások esetén összesített szinten kövessenek támogató költségvetési irányvonalat, a Stabilitási és Növekedési Paktumot teljes mértékben tiszteletben tartó szakpolitikák alkalmazásával, figyelembe véve az országspecifikus körülményeket és a lehető legnagyobb mértékben elkerülve a prociklikusságot, valamint készen állva az eurócsoporton belüli szakpolitikák összehangolására. Javítsák a nemzeti költségvetési keretek hatékonyságát és az államháztartások minőségét, valamint fogadjanak el növekedésbarát adóügyi és más releváns intézkedéseket a fenntartható gazdaság előmozdítása érdekében. Támogassák és hajtsák végre az agresszív adótervezés elleni küzdelemre irányuló uniós intézkedéseket, valamint kezeljék a negatív versenyt a társasági adózás terén.
3. Erősítsék meg az oktatási és képzési rendszereket, valamint a készségekbe való beruházásokat. Fokozzák a munkaerőpiaci integrációt és a sikeres munkaerőpiaci átmenetet támogató aktív munkaerőpiaci politikák hatékonyságát, többek között a digitális és zöld munkahelyek számának növelése révén. Mozdítsák elő a munkaerőpiaci részvételt – ideértve a nők munkaerőpiaci részvételét –, valamint helyezték át a súlypontot a munkát terhelő adókról, különösen az alacsony jövedelműek és a második keresők esetében. Ösztönözzék a minőségi munkahelyek megteremtését és mozdítsák elő a tisztességes munkakörülményeket, valamint kezeljék a munkaerőpiaci szegmentációt. Javítsák a megfelelő és fenntartható szociális védelmi rendszerekhez való hozzáférést. Fokozzák a szociális párbeszéd hatékonyságát és mozdítsák elő a kollektív tárgyalást.

4. A bankunió kiteljesítése érdekében indítsák meg az európai betétbiztosítási rendszerről szóló szakpolitikai tárgyalásokat, a válságkezelés javítását célzó intézkedések végrehajtásával, továbbá a szanálás alatti likviditás biztosítására és az Egységes Szanálási Alap védőhálójának működőképessé tételére vonatkozó rendelkezések elfogadásával. Erősítsék meg az európai szabályozási és felügyeleti keretet, többek között a pénzmosás elleni szabályok felügyeletének és végrehajtásának javítása révén. Segítsék elő a jelentős magánszektorbeli adósságállomány rendezett leépítését, többek között a hitelfinanszírozás adóelőnyének megszüntetése révén. Tegyék lehetővé, hogy a bankok továbbra is gyors ütemben csökkenthessék a nemteljesítő hitelek arányát az euróövezetben, és megakadályozhassák azok felhalmozódását. Tegyenek további erőfeszítéseket a tőkepiaci unió kiteljesítésére.
5. Érjenek el nagyívű előrelépést a gazdasági és monetáris unió elmélyítése terén, a 2019. decemberi euróövezeti csúcstalálkozón kiadott nyilatkozatban meghatározott intézkedések mielőbbi végrehajtásával, és lépjenek előre minden olyan egyéb kérdésben, amely az euró nemzetközi szerepének megerősítésére és Európa gazdasági érdekeinek globális érvényesítésére irányul. Mélyítsék el a gazdasági és monetáris uniót és fokozzák annak demokratikus elszámoltathatóságát, az Unió belső piacának teljes körű tiszteletben tartása mellett és az euróövezeten kívüli tagállamokkal szemben nyitott és általuk átlátható módon.

Kelt Strasbourgban, -án/-én. 2019.12.17.

*a Tanács részéről
az elnök*